

ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД УКРАЇНСЬКИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра графічного дизайну

Кваліфікаційна робота бакалавра
спеціальності 022 «Графічний дизайн»

на тему:

**Дизайн-проект театральних плакатів для вистави
«Кайдашева сім'я»**

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Роботу виконано:
студентка групи ДЗ-20
Олександра ІВАНОВА
Науковий керівник:
професор кафедри дизайну
Володимир ДУДАРЕЦЬ

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ	3
ANNOTATION	4
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТЕАТРАЛЬНИХ ПЛАКАТІВ. ПЛАКАТ, ЯК КЛЮЧОВА СКЛАДОВА ТЕАТРУ	7
1.1. Історія розвитку вітчизняної та зарубіжної зовнішньої реклами	7
1.2. Історія розвитку театрального плакату та зовнішньої реклами на теренах України	8
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ СУЧАСНИХ ПЛАКАТІВ ДЛЯ ВИСТАВИ «КАЙДАШЕВА СІМ'Я»	11
2.1. Історія друку та перші ілюстрації твору «Кайдашева сім'я»	11
2.2. Реалізм та техніка колажу у сучасних театральних плакатах	12
2.3. Векторна ілюстрація у сучасних театральних плакатах	22
2.4. Використання символізму в сучасних театральних плакатах	27
РОЗДІЛ 3. ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ТЕАТРАЛЬНИХ ПЛАКАТІВ ЗА ТВОРОМ І. НЕЧУЙ-ЛЕВИЦЬКОГО «КАЙДАШЕВА СІМ'Я»	32
3.1. Аналіз візуального зображення персонажів та проблематика твору І. Нечуй-Левицького «Кайдашева сім'я»	32
3.2. Авторська робота з графічною частиною та пошук візуальних символів	33
3.3. Робота у векторному редакторі Figma 2024	36
3.4. Прийоми з використанням метафоричності та символізму у створенні театральних плакатів за твором І. Нечуй-Левицького «Кайдашева сім'я»	38
ВИСНОВОК	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	53

АНОТАЦІЯ

Даний матеріал присвячений ролі зовнішньої реклами у театральній сфері та основним аспектам створення театральних плакатів. Зовнішня реклама та театральні плакати відіграють важливу роль у зосередженні уваги глядачів та просуванні театральних вистав. Театральні плакати відображають естетику та атмосферу вистави, привертають увагу своїм дизайном та інформаційним наповненням.

Дослідженням розглянуто, використання зовнішньої реклами та її вплив на активізацію глядацької аудиторії. Автором детально розглянуто процес створення театральних плакатів, від вибору концепції та дизайну до розміщення на вулицях та площах міста.

Автором було з'ясовано, що зовнішня реклама на сьогодні є важливою та ефективною. Надано приклади успішних театральних плакатів та їх впливу на популярність вистав. Конкретний аналіз зовнішньої реклами театральних плакатів дозволив виявити їхню роль у стимулюванні інтересу до театральної продукції та залученні нової театральної глядацької аудиторії.

Дослідженням доведено, що зовнішня реклама та театральні плакати є важливими елементами маркетингової стратегії театрів, сприяють популяризації вистав та збільшенню їхнього глядацького аудиторіуму. Результатом роботи є серія виготовлених театральних плакатів для вистави І. Нечуй-Левицького «Кайдашева сім'я».

Ключові слова: реклама, зовнішня реклама, плакат, афіша, театр, вистава, публіка, аудиторія, дизайн, маркетинг, цінності, шрифт, кольори.

ANNOTATION

The material is dedicated to the role of outdoor advertising in the theatrical sphere and the main aspects of creating theatrical posters. Outdoor advertising and theatrical posters play a crucial role in capturing the audience's attention and promoting theatrical performances. Theatrical posters reflect the aesthetics and atmosphere of the performance, attracting attention through their design and informational content. The study examines the use of outdoor advertising and its impact on audience engagement. The author elaborates on the process of creating theatrical posters, from selecting the concept and design to their placement on streets and squares.

It was found by the author, that outdoor advertising is important and effective today. Successful theatrical posters are provided as examples, showcasing their influence on the popularity of performances. A specific analysis of outdoor advertising for theatrical posters revealed their role in stimulating interest in theatrical productions and attracting new audiences.

The study demonstrates that outdoor advertising and theatrical posters are essential elements of theaters' marketing strategy, contributing to the promotion of performances and the expansion of their audience. The outcome of the work is a series of theatrical posters created for the play "Kaydasheva Simya" by Ivan Nechuy-Levytsky.

Keywords: advertising, outdoor advertising, poster, theater, performance, audience, design, marketing, values, font, colors.

ВСТУП

Візуальна інформація оточує нас щодня. Від моменту, коли ми прокидаємося і дивимось в телефон, до виконання щоденних справ або зборів на роботу, візуальні стимули оточують нас скрізь: меблі, предмети побуту, сигнали світлофорів, зовнішня та онлайн реклама . Деяка інформація має природній характер, тоді як інша створена людиною. У стародавній Греції та Римі графічна інформація служила одним із перших засобів комунікації між людьми. Сьогодні вона стала майже невід'ємною частиною життя через комунікації не лише через текст, але й шляхом візуалізації та її презентації інформації в певних проявах. Це включає розуміння візуальних здібностей людей, психології, маркетингові стратегії та техніки для передачі повідомлень в обмежених термінах. Говорячи про рекламу, візуальна інформація зчитується за лічені секунди до того, як людський мозок почне читати текст. Дивлячись на історію сценічного мистецтва, можна відмітити схожий патерн так як ми зприймаємо інформацію ще до того, як актори виходять на сцену і починають грати. Історія театру сягає IV століття до н.е. в давній Греції. Походження п'єс можна відслідкувати до релігійних обрядів, спрямованих на примирення богів. З часом театр розвивався, зливаючись з християнською церквою в 12-му столітті і стаючи популярною формою громадського розваги до XVII століття, завдяки творам відомих драматургів, таких як Шекспір. Таким чином, сучасний театр сформувався протягом століть і має багате коріння. Українське театральне мистецтво почало розвиватися в 1789 році з відкриття першого постійного театру в Харкові. На початок XIX століття були засновані театри в Києві, Полтаві та Одесі. Іван Нечуй-Левицький, український письменник, етнограф та фольклорист, народився в 1838 році в Черкаській області. Він відомий переважно як драматург, і однією з його найвідоміших робіт є "Кайдашева сім'я", написана в 1878 році. Фокус моєї дипломної роботи зосереджений на аналізі вистави "Кайдашева Сім'я" Нечуй-Левицького, досліджуючи психологію персонажів та розшифровуючи повідомлення, що

передається виставою. Моя задача полягає в знаходженні найефективнішого способу презентації п'єси на театральному плакаті, в кількості п'яти одиниць.

Моя робота зосереджена на презентації та анонсуванні вистави «Кайдашева сім'я» за повістю І. Нечуй-Левицького у вигляді афіші у кількості п'яти одиниць, виконаних в однаковому стилі, кольоровій палітрі та тематиці.

Метою даної роботи є створення серії театральних плакатів для вистави «Кайдашева сім'я» за повістю І. Нечуй-Левицького, для підвищення конкурентоспроможності та збільшення зацікавлення громадськості українським театром.

Для досягнення поставленої мети, в роботі поставлені такі **завдання**:

- розглянути театральні плакати як важливий елемент зовнішньої реклами театру;
- вибрати стратегію розробки серії театральних плакатів для вистави «Кайдашева сім'я»;
- спроектувати п'ять театральних плакатів до вистави «Кайдашева сім'я».

Ціль: інформування, зацікавлення, продаж квитків, залучення громадськості до театального мистецтва, заклик до самоідентичності та пробудження самосвідомості.

Об'єкт дослідження – процес дизайн-проекування по створенню театральних плакатів та їх вплив на характер і атмосферу, а також на рішення щодо відвідання події.

Предмет дослідження – створення серії театральних плакатів за твором І. Нечуй-Левицького «Кайдашева сім'я», включаючи композицію, кольорову палітру, шрифти та інші елементи.

РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТЕАТРАЛЬНИХ ПЛАКАТІВ. ПЛАКАТ, ЯК КЛЮЧОВА СКЛАДОВА ТЕАТРУ

1.1. Історія розвитку вітчизняної та зарубіжної зовнішньої реклами

Семантика терміну «Дизайн» відоме з XVI століття і означав народжену художником і викликану Богом ідею – концепцію твору мистецтва [20, с. 1]. Оксфордський словник 1588 року подає таку інтерпретацію цього слова: «задуманий людиною план або схема чогось, що буде реалізовано, перший начерк майбутнього твору мистецтва» [1, с. 1]. Графічний дизайн це вид дизайну, який включає в себе роботу з графікою та є візуалізацією певної ідеї, сприяє поширенню інформації та призначений на масовість. Графічний дизайн часто тісно пов'язаний з такими сферами як поліграфія, кіно, телебачення та театр. Ця сфера працює у напрямках поліграфічної продукції та журналів, системи візуальної інформації, промисловість, дизайн пакування, брендинг, фірмові знаки та логотипи. Тобто це включає в себе візуальну складову будь-якого бізнесу, бренду, та платформ з масового поширення інформації. Плакат, як основний напрям графічного дизайну набрав популярності після Другої Світової війни і залишається не менш значимим в наші дні, не зважаючи на технологічний прогрес та діджиталізацію. Сучасні веб-сайти, рекламні банери, реклама у соціальних мережах бере коріння в компонуванні плакату, проте у різних форматах, використовуючи новітні програми та техніки. Сфера графічного дизайну не досліджена до кінця, її неможливо оцінити за певною шкалою та продовжує розширюватись та наповнюватись. Таким чином, кожен елемент графічного дизайну включає в себе роботу з графікою та формою, проте не кожна графічна робота є елементом графічного дизайну.

1.2. Історія розвитку театрального плакату та зовнішньої реклами на теренах України

Рухаючись далі, як було сказано вище, театрально мистецтво зародилось в Україні у XI сторіччі, а перший театр на території України було відкрито наприкінці XVIII сторіччя, проте коріння театрального мистецтва бере початок набагато раніше і було невід'ємною частиною свят, обрядів та церемоній, таких як весілля, народження дитини тощо. Відповідно до видання «Український Інтерес», пізніше набрали популярності так звані дружинні театри за часів Київської Русі, проте не набрали відповідної масовості[21, с. 1]. Перший прототип сучасної драми відзначений позначкою XVI сторіччя та займає місце у київських школах: Братська та Лаврська школи, а осередками театрального мистецтва стає Львівська братська школа та Острозька академія. Тобто ми бачимо, що у XVI-XVII сторіччі театр є частиною навчальних закладів, братств або церков і не є незалежною діяльністю. Більшість акторів були студентами, робітниками і акторська гра не була діяльністю на повну занятість в цей період на території України. Більш того, драматургія та сценічна гра мала місце і в Українському козацтві. Завдяки сприянню гетьмана Кирила Розумовського, постійний Український театр відкрився у Глухові у 1751 році та налічував різноманітну діяльність включаючи хоровий спів, інтермедії, сольні виступи, оркестр та інше. Згодом стаціонарні театри відкрились у Львові (1795), Києві (1806), Одесі (1809) та Полтаві (1910). Друга половина XIX сторіччя значима розвитком аматорського театру і відзначена такими іменами як Михайло Старицький, Марко Кропивницький та Іван Карпенко-Карий. Тоді у 1882 році відбулась визначна подія – відокремлення українського театру від польського та російського і заснування першого професійного незалежного театру – Театру корифеїв у тогочасному Єлисаветграді, що є сучасним Кропивницький. В цей період творчість Івана Нечуя-Левицького набуває розквіту і він пише свої відомі твори «Кайдашева сім'я», «Маруся Богуславна», «За двома зайцями» та інші. Твори Нечуй-

Левицького насичені широким діапазоном емоцій, мають глибоко продуманих персонажів та висвітлюють реалії українського побуту, використовуючи гумор, сатиру та символізм. Для свого проекту я обрала виставу «Кайдашева сім'я» за особистими причинами, так як коли я була підлітком, мій батько часто водив мене в театр і часто це були саме твори Івана Нечуй-Левицького і це резонує до моїх теплих спогадів ранньої юності. Відступаючи від сентиментальності та повертаючись до хронологічності, ХХ сторіччя стало випробуванням для усіх сфер українського мистецтва, так само як і вся Європа була занурена в п'ятьма в періоди першої та другої світової війни та затяжний період відбудови. Україна в складі Радянського союзу зіштовхнулася з чималими утисками, де соціальна та креативні сфери значно притискалися і мали відповідати суворим вимогам та обмеженням. А як відомо, диктатура на тоталітаризм не можуть співіснувати з вільною творчістю та креативністю. Таким чином, багатьом письменникам, драматургам, та режисерам були висунуті умови: або слідувати правилам уряду або бути страченим. Не можливо не згадати внесок Леся Курбаса в український театр та театр «Березиль». Згідно до видання Свідомі, Курбас вивів український театр на європейський рівень та змінив людське уявлення про театр, це працювало на загальну самосвідомість українців, як нації [14, с.1]. 1933го року його було заарештовано за «націоналізм» і заслано на виправні роботи, а 1937 його було розстріляно. Розпад радянського союзу дав свободу українській творчості і зокрема українському театру. В такий спосіб ми спостерігаємо повернення української мови на велику сцену, виконання українських п'єс та активну роботу українською інтелігенції. Свого роду 1990-ті роки є певним відродженням українського театру.

Вистава "Кайдашева сім'я" Івана Нечуй-Левицького була вперше поставлена на сцені в 1933 році у Львівському драматичному театрі імені Марії Заньковецької, оскільки вона розглядалась як драма про класову боротьбу та протистояння влади, що відповідало соціалістичній ідеології радянського режиму. Такі історії, як "Кайдашева сім'я", в деяких випадках

використовувалися для відображення ідеологічних концепцій радянської влади, тому не були заборонені та часто ставилась на радянській сцені. «Кайдашева сім'я» ставилась на обох мовах: російською та українською, залежно від регіону. Вистава по сьогоднішній день користується популярністю і збирає повні зали українських театрів і набуває нових сенсів в зв'язку з триваючою війною.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ СУЧАСНИХ ПЛАКАТІВ ДЛЯ ВИСТАВИ «КАЙДАШЕВА СІМ'Я»

2.1. Історія друку та перші ілюстрації твору «Кайдашева сім'я»

Як писав Іван Нечуй-Левицький: «Українське життя - то непочатий рудник, що лежить десь під землею; хоч за його бралися й такі високі таланти, як Шевченко, то безконечний матеріал...».

Вперше повість «Кайдашева сім'я» була надрукована в журналі «Правда» у 1879 році. [2, с.1], на зважаючи на виклик тогодення в політичному становищі. Автор був вимушений змінити кінцівку твору, щоб пройти цензуру Російської Імперії, аби не спровокувати народ до бунту чи протестів. Тим не менш того ж року було видано повість і окремим виданням. Першим автором ілюстрацій до «Кайдашевої сім'ї» був Анатолій Базилевич, які були опубліковані у виданні 1980 року (Рис. 2.1). Ілюстрації не лише сприяли естетичному оформленню, але й глибшому розумінню сюжету та образів. Візуалізація допомагає візуалізувати події та персонажів, розширюючи уяву і сприяючи зануренню в атмосферу твору.

Рис. 2.1 – Ілюстрації Анатолія Базилевича до видання «Кайдашевої сім'ї»
1980-го року.

Повертаючись до театральних афіш сьогодення, роботи дизайнерів здебільшого зосереджені на реалізмі, використовуючи фотографії з вистави або ж символізму. У другому випадку, використовуючи об'єкти як символи твору, сюжетної лінії, персонажів, проблематики, тощо.

2.2. Реалізм та техніка колажу у сучасних театральних плакатах

Реалізм у театральних плакатах відображається у зображенні реальних об'єктів, сцен та персонажів, які відображаються у виставі. Цей стиль надає плакатам відтінок автентичності та правдивості, що допомагає глядачам краще уявити собі атмосферу та сюжет вистави. Реалістичні плакати можуть використовувати фотографії або детально прорисовані ілюстрації для передачі сцен та образів, що є ключовими в творі. Вони здатні захопити увагу глядачів своєю деталізацією та відтворенням реальності, створюючи враження присутності на самій сцені. Крім того, реалістичні плакати можуть викликати емоційну реакцію глядачів, яка допоможе їм вирішити, чи хочуть вони відвідати виставу. Такий підхід до дизайну театральних плакатів дозволяє поглибити зв'язок між глядачами та виставою, створюючи зацікавленість та емоційне зв'язок.

Розглянемо перший аналог (Рис. 2.2). Афіша виконана з використанням фотографії акторів у композиції, що спонукає до реалізму. Декоративна рамка має візерунок суміжний до української народної творчості і сигналізує на історичне тло твору. Центральна композиція та баланс в розташуванні тексту та графіки допомагають зчитувати основну інформацію швидко і рухатись до другорядної інформації після. Кольорова палітра є темною та контрастує з білим текстом. Загалом, плакат виконує своє завдання у інформуванні про виставу та є дієвим засобом привернення уваги глядачів до події, а також стимулює їхні емоції та інтерес до твору.

Використання фотографій у сучасних театральних плакатах є поширеним явищем, оскільки вони можуть ефективно передати атмосферу та емоції вистави. Фотографії можуть увібрати драматичні моменти з вистави або зображувати головних персонажів у відповідних образах. Це дозволяє потенційним глядачам краще зрозуміти сюжет та настрій вистави та спонукає їх до відвідання події. Крім того, фотографії можуть бути використані для створення стильного та сучасного дизайну плакату, відображаючи вміло обрані кадри та використовуючи ефективні композиційні рішення. Такий підхід дозволяє створювати плакати, які вражають глядачів своєю візуальною привабливістю та залучають їх до вистав. Крім того, фотографії можуть бути легко адаптовані для використання в різних медіаформатах, що робить їх важливим елементом маркетингової стратегії театральних заходів.

Розгляне другий аналог (Рис. 2.3). У центрі композиції жінка в українському традиційному вбранні, погляд якої спрямований на хліб, а міміка обличчя передає широкий спектр емоцій: від гніву та розпачу до втоми, виснаження. Хліб є символом дому, побуту, сім'ї, тому зображення чудово відображає сюжет. Погляд жінки робить плакат динамічним, тому що спонукає глядача дивитись на об'єкт нище, що є хліб. Чорне обрамлення та темна кольорова палітра додають рівноваги та наштотвують до атмосфери театральної вистави, адже театр передбачає перегляд у темряві. Червоний градієнт знизу плакату є підсилювачем контрасту композиції та є символом крові, а також наявних у сюжеті ліній кохання, сварок, розбіжності у поглядах. Інформаційний блок виокремлено жовтим кольором з білим текстом. На мою думку, таке розташування не зовсім естетичне та не має логічної транзиції від центру композиції до основної інформації. Тим не менш, така афіша виконує своє завдання та привертає увагу глядачів до вистави, створюючи напружену та емоційно-заряджену атмосферу, яка відповідає сюжету та тематиці театральної події.

Академічний музично-драматичний театр ім. Лесі Українки м. Кам'янського

НОВА СЦЕНА вул. М. Лисенка, 24
(колишній ПК ім. ГОРЬКОГО)

І. НЕЧУЙ-ЛЕВИЦЬКИЙ

КАЙДАШЕВА СІМ'Я

КОМЕДІЯ З ЕЛЕМЕНТАМИ СУМУ

Рис. 2.3 – Приклад аналогу.

Розглянемо третій аналог (Рис. 2.4). Центр композиції займає фото акторів у традиційних костюмах, а обрамлення виконане з використанням візерунку рослинного характеру, текстури тканини та тіней. В такий спосіб дизайнер привертає увагу, робить акценти та робить композицію наповненою. Зелений колір в композиції символізує природу, родючість, життя та надію, що вказує на теми сімейного життя, взаємодії з природою та надії на майбутнє. Контраст між темним зображенням та такою кольоровою палітрою підсилює візуал афіші вистави. Опуклість букв у назві вистави «Кайдашева сім'я» є символом нестандартності та відміни від норм, але проблематика твору вказує, що проблем побутового рівня важко уникнути, в чому є трагедія твору. На зображенні ми бачимо фото з вистави з присутніми на ньому наступними персонажами: Кайдашика – зліва, Карпо – посередині і Омелько – праворуч від нього. Карпо вказує на щось батькові, на що він реагує з дивуванням, просвітленням і трошки засудженням, в той час як Маруся Кайдаш виражає пасивну агресію і своїй поставі та погляді, руки на поясі, насуплені брови та піджаті губи сигналізують на незадоволення, образу та злість персонажа. Реалізм у плакаті Чернігівського обласного театру є ефективним способом донесення інформації через фотографію, а емоції персонажів підвищують рівень зацікавлення у аудиторії. Великий розмір логотипу театру та великий кегль назви театру допомагає швидко й легко ідентифікувати інформацію про місце вистави, а групування другорядного тексту у блоки у нижньому ряді плакату сприяє легкому зчитуванню і підтримує логічний візуал графічної роботи. Отже, такий плакат виконує поставлену задачу, є інформаційно корисним та естетично приємним для потенційного глядача (Рис. 2.4)

ТЕАТР

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ
АКАДЕМІЧНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНИЙ
ТЕАТР ІМ.Т.Г.ШЕВЧЕНКА

Іван Нечуй-Левицький
Музика Олександра Білаша

Кайдашева сім'я

Народна музична комедія на 2 дії

Режисер - постановник - заслужений діяч мистецтв України **Віра Тимченко**

#ChernihivTheatre

Диригент – **Олексій Рощак**
Художник – засл. працівник культури України **Олександр Симоненко**
Балетмейстер – **Ольга Шпаковська**
Хормейстер – засл. працівник культури України **Микола Борщ**

www.teatr.cn.ua
teamp23@ukr.net

Художній керівник -
головний режисер - засл. арт.
України **Андрій Бокіров**

Генеральний директор -
засл. діяч мистецтв України
Сергій Майсієнко

Довідки за телефонами:
+38 (0462) 67-52-80
+38 (0462) 93-61-83
Адреса: пр. Миру, 23

Телефон каси:
+38 (0462) 77-44-80
каса працює з 11:00 до 19:00
(окрім понеділка)

Рис. 2.4 – Приклад аналогу.

Техніка колажу у сучасних театральних плакатах є досить поширеною та ефективною. Вона дозволяє дизайнерам створювати унікальні та вражаючі композиції, об'єднуючи різні графічні елементи та матеріали. За допомогою колажу можна поєднувати фотографії, ілюстрації, тексти, різні текстури та графічні ефекти для створення виразних та запам'ятовуваних зображень. Ця техніка дозволяє створювати плакати з цікавим візуальним зіткненням, що привертає увагу глядачів та створює особливу атмосферу вистави. Крім того, колаж може допомогти в передачі складних сюжетів та ідей через використання символіки та асоціацій. Такий підхід дозволяє створювати унікальні та запам'ятовувані плакати, які ефективно просувають театральні вистави та привертають увагу аудиторії.

Розглянемо четвертий аналог (Рис. 2.5). Композиція виконана в техніці колаж з використанням яскравих кольорів. Афіша багата на події та транслює широкий діапазон емоцій персонажів. Тут ми бачимо повний склад сім'ї Кайдашів, включаючи насуплену, незадоволену Марусю по центру, посміхаючихся Карпа та Мотрю, Лавріна та Мелашку, та Омелька на фоні позаду Кайдашихи. І це також є спонуканням до підтекстів твору про порушений образ батька як голову сім'ї та зміну перспективи патріархату.

Обраний шрифт заголовку передає атмосферу твору. На мою думку, афіша використовує занадто багато декоративних елементів, які не несуть інформаційного змісту, а розташування текстових блоків є непослідовним і дещо хаотичним. А контрастність додаткового тексту внизу плакату є недостатньою, що призводить до поганої читабельності.

Проте загалом, афіша має функцію і справляється з поставленим завданням.

ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР ім. Т.Г. ШЕВЧЕНКА
ukrdrama.dp.ua

Г. Менуєв-Рієвський
Сучасна версія Л. Толстого

Кайдашева сім'я

Трагедія в 2 діях

Режисер: нар. арт. Марина Ліза Зубина
Музикант: Євген Петровський
Хореограф: Валентина Діброва

Від 18 років

Тел: 093-519-77-00

Рис. 2.5– Приклад аналогу.

Розглянемо четвертий аналог (Рис. 2.6) Афіша представляє театральну трупку акторів вистави в центрі композиції, що створює баланс між візуальною та текстовою складовою плакату. Баланс між візуальною та текстовою складовою театального плакату відіграє важливу роль у дизайні. Візуальні елементи, такі як ілюстрації, фотографії або графічні ефекти, сприяють створенню атмосфери вистави, передають її настрій та відтворюють образи персонажів. Текстова складова, у свою чергу, має за завдання передати ключову інформацію про виставу: назву, дати та місце проведення, інформацію про учасників та зміст. Баланс між цими складовими полягає у гармонійному поєднанні, де жодна з них не переважає іншу, але вони доповнюють одна одну. Наприклад, ілюстрація або фотографія може візуально привернути увагу глядача, а текстові елементи повинні бути розташовані так, щоб були чіткими та легко читабельними, не втрачаючи зовнішньої привабливості плакату. Такий баланс допомагає створити збалансований та привабливий дизайн, який ефективно просуває виставу та привертає увагу аудиторії. Контрастні кольори допомагають керувати увагою глядача та мають логічну послідовність.

У плакаті використано три текстових блоки, де кожен має різний шрифт. На мою думку, це є помилка і така невелика графічна робота має включати не більше двох шрифтів у композиції. Тим не менш, естетична складова є задовільною і мета плакату досягнута.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ
БУДИНОК
ОФІЦЕРІВ

08 ЛЮТОГО
17:00

ВИСТАВА
КАЙДАШЕВА
СІМ'Я

ЖИТОМИРСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР
імені ІВАНА КОЧЕРГИ

Рис. 2.6 – Приклад аналогу.

2.3. Векторна ілюстрація у сучасних театральних плакатах

Векторна ілюстрація стала неодмінною складовою сучасних театральних плакатів через свою виразність, маневреність та можливість легкої адаптації до різних форматів та медіа. Векторна графіка дозволяє створювати чіткі, різнобарвні та динамічні зображення, які привертають увагу глядачів та передають атмосферу вистави. Крім того, це дозволяє ефективно використовувати різноманітні ефекти, такі як градієнти, тіні, та прозорість, що додають глибину та об'ємність зображенням. Векторна ілюстрація також легко масштабується без втрати якості, що робить її ідеальним вибором для плакатів у великому форматі, а також для використання в інтернет-рекламі та соціальних мережах.

Як ми бачимо на наступному прикладі (Рис. 2.7-2.8), обидва плакати схожі за тематикою, стилем та виконанням. Використання векторних ілюстрацій створює дружелюбну атмосферу та заохочує глядача роздивлятися плакат. Центральна композиція, контрастні кольори та логічний порядок організації тексту полегшує зчитування інформації. На роботі 2.7 (Рис. 2.7) я помітила грубу помилку у роботі зі шрифтами, а саме занадто малий інтерліньяж тексту, що погіршує зчитування. Також, додане неонове обведення не сприяє легкому зчитуванню інформації, а тільки навантажує глядача. Другий плакат, (Рис. 2.8) використовує центральну композицію та організацію тексту, що має логічний порядок зверху вниз. Назва вистави «Кайдашева сім'я» має заокруглену лінію тексту, що акцентує увагу на центрі композиції. Загалом такі плакати виконують свою роль та досягають поставлену мету.

 Полтавська обласна філармонія
 Камерна зала (вул. Гоголя, 10)
"Недільна музична вітальня"

30 листопада   **15.00**

"КАЙДАШЕВА СІМ'Я"
 (за романом І. Нечуя-Левицького)

Концертний ансамбль
"ЧУРАЇВЖА"
 та лауреат республіканського конкурсу читців
Наталія ІВАНЧЕНКО
 Довідки за телефонами: 2-95-07, 7-21-65
 Ціна квитків 20-30 грн.

Рис. 2.7 – Приклад аналогу.

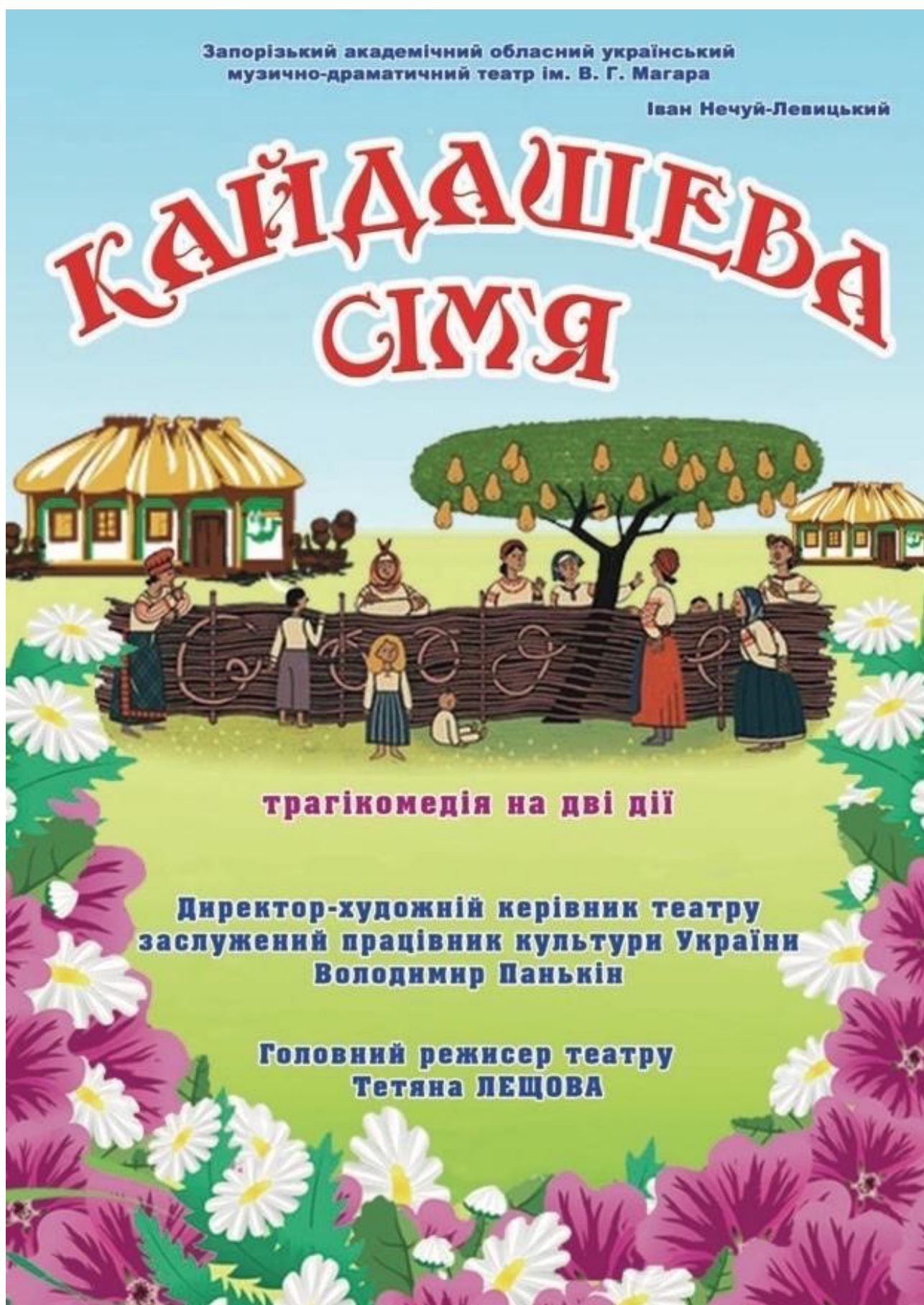

Рис. 2.8 – Приклад аналогу.

Графічне зображення персонажів вистави є оригінальним елементом театрального плакату, оскільки воно передає особливості та індивідуальність героїв, створює атмосферу вистави та привертає увагу глядачів. Ці зображення можуть бути виконані у різних стилях, від реалістичних до абстрактних, залежно від характеру вистави та її тематики. Вони допомагають глядачам легше уявити собі персонажів та їхні взаємодії на сцені, а також створюють емоційне зв'язок з аудиторією. Графічні зображення можуть включати образи головних героїв, ключові сцени вистави або символічні елементи, що відображають центральні теми чи конфлікти. Ці зображення важливі не лише для привертання уваги до плакату, але й для передачі її основного змісту та враження, яке залишає вистава у глядачів. Таким чином, графічне зображення персонажів є необхідним елементом театрального плакату, що допомагає створити запам'ятовуване та ефективне візуальне представлення вистави.

Розглянемо наступний аналог плакату. Цей плакат використовує графічне зображення персонажів вистави у центрі композиції. На плакаті ми можемо впізнати Омелька Кайдаша на першому плані зліва, Марусю – позаду нього, Лавріна – праворуч від них, Карпа – праворуч від Лавріна. Графічна частина виконана у чорно-білих кольорах, що підкреслює трагічність комедії, а суворий вигляд облич персонажів лише підсилює таку думку. Назва вистави використовує курсив, що спонукає до української народності, а червоний колір тексту не лише робить ефективний контраст, а також символізує пролиту кров українського народу.

Разом це дає гармонійну та збалансовану композицію продуманої роботи, зосередженій на емоційному підтексті твору та почуттях персонажів, що робить такий плакат успішним в його завданні та функції (Рис. 2.9).

Рис. 2.9 – Приклад аналогу.

2.4. Використання символізму в сучасних театральних плакатах

Символізм у театральних плакатах є важливим аспектом їхнього створення та сприйняття глядачами. Використання символічних образів та елементів сприяє передачі глибоких смислів та ідеї вистави. Через використання символів на плакатах можна передати ключові теми, конфлікти та емоції, що присутні у виставі. Наприклад, символічне зображення птаха може вказувати на вільність або прагнення до втечі, тоді як зображення лабіринту може символізувати складність сюжету чи внутрішніх конфліктів персонажів. Такий підхід дозволяє плакатам стати не лише засобом реклами, але й важливим елементом мистецького вираження, який захоплює увагу глядачів та залишає в них глибокий емоційний слід після перегляду вистави. Таким чином, розглянемо наступний аналог плакату, (Рис. 2.10). У цьому плакаті використаний символізм. Зображення української печі з українським народним орнаментом обрамлено формою груші, що є ««об'єктом» вічних сварок і загострень взаємин у родині» [22, с.1] є центром композиції та привертає на себе увагу в першу чергу. Дерево груші у виставі є символом непорозумінь, а сам фрукт символізує наслідки. Кольорова палітра плакату виконана у темних теплих тонах, що спонукає до потаємного сенсу вистави, прихованому за легким комедійним сюжетом. А саме символізм періоду панщини у персонажі Кайдашихи, символізм українського народу у Омельці Кайдаші. Крім того, груша також символізує продовження роду та спадщину поколінь, тому як ми бачимо, І. Нечуй-Левицький в оригінальному тексті закінчує повість словами: «Діло з грушею не скінчилось і досі», що вказує на одвічність природніх процесів, проводячи паралель між законами природи, як дерево дає плоди, та проблематику сімейних стосунків, і одвічність проблеми батьки та діти. Оскільки золотий колір є символом багатства, у плакаті (Рис. 2.10) він символізує багатство гармонії у родині, якого бракує у Кайдашів.

КРИВОРІЗЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ МІСЬКИЙ
ТЕАТР
 ДРАМИ ТА МУЗИЧНОЇ КОМЕДИЇ
 ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Іван Нечуй-Левицький

**КАЙДАШЕВА
 СІМ'Я**

Музично-побутовий фарс на дві дії

Сценічна редакція і постановка
 засл.арт.України
О.Рибчинського

Балетмейстер-постановник
 засл.арт.України
Т.Брисіна

Художник-постановник
А.Приходько

Диригент Хормейстер
З Міщук І.Бурко

  [teatrshevchenkokr](https://www.facebook.com/teatrshevchenkokr) Каса театру:097-334-34-82

Рис. 2.10 – Приклад аналогу.

На останок, розглянемо плакат 2.11 (Рис. 2.11). На цій роботі ми бачимо об'єкт та гру з текстом. У "Кайдашевій сім'ї", символ глечика має глибоке символічне значення, яке відображає ключові теми твору. Глечик у цьому творі розглядається, як предмет, що представляє традиційний український побут та сімейне життя. Його розбиття або тріщини можуть символізувати розкол у родинних відносинах, неврегульовані конфлікти або руйнування сімейного благополуччя. У "Кайдашевій сім'ї", глечик також представляє безпеку та стабільність, які порушуються через різні події та внутрішні конфлікти. Глечик у "Кайдашевій сім'ї" є метафорою для різноманітних аспектів українського життя, сімейних відносин та соціальних конфліктів, які описані в творі. Глиняний глечик у центрі композиції символізує український побут, родинні відносини, в той час як тріщина на глечикі є символом розколу, різноглядів у родині, руйнування сімейних ролей, непорозуміння. Розбита на рядки назва «Кайдаші» додає схожих сенсів. Більш того, тріщини глечика проходять й через букви назви, що підкреслює тезу «розбите слово – розбита родина», трагічність вистави та заховані сенси. Кольорова палітра виконана у чорно-білих тонах з акцентним жовтим заголовком, назвою вистави. Інформаційний блок з датою та часом виконано у тому ж жовтому кольорі, а форма та місце плашки нагадує закладинку книги, що спонукає умовного глядача до думки, що вистава створена за повістю (Рис. 2.11).

Хмельницький
Оblasний академічний
Музично-драматичний театр
імені Мстислава

28.04
18:00

Драмеді

**КАЙ
ДА
ШІ**

За повістю
І. Нечуя-Левицького
"Кайдашева сім'я"

ОФІЦІЙНІ КВИТКИ **KARABAS.COM** +380 (96) 815 17 76

Рис. 2.11 – Приклад аналогу.

Підсумовуючи пророблену роботу в аналізі існуючих аналогів, театральних плакатів для вистави "Кайдашева сім'я", можна зазначити, що усі розглянуті аналоги відображають ключові моменти та теми, що присутні у виставі. Кожен з плакатів має свою унікальну інтерпретацію та використовує різні графічні та символічні прийоми для привертання уваги глядачів та передачі суті твору. Кожен плакат є унікальною авторською роботою та виконує свою роль у інформуванні та приверненні уваги цільової аудиторії. Рефлектування та аналіз аналогових театральних плакатів дали мені розуміння того, у якому векторі я хочу рухатись сама у виконанні мого проекту з розробки п'яти театральних плакатів, які символи я хочу використовувати, яку думку та ідею я хочу донести. Перейдемо до розділу III, щоб розглянути мій шлях до створення плакатів до вистави.

РОЗДІЛ 3. ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ТЕАТРАЛЬНИХ ПЛАКАТІВ ЗА ТВОРОМ І. НЕЧУЙ-ЛЕВИЦЬКОГО «КАЙДАШЕВА СІМ'Я»

3.1. Аналіз візуального зображення персонажів та проблематика твору І. Нечуй-Левицького «Кайдашева сім'я»

Твір «Кайдашева сім'я» має насичене емоційне забарвлення, яке передається через опис подій, діалоги персонажів та їх внутрішній світ. Ми зустрічаємо проблематику добра і зла, батьків та дітей, кохання та сімейних стосунків, Нечуй-Левицький малює реалії українського побуту, який він є, без прикрас в добу після відміни кріпачства. Безпорадність, розчарування, гнів, смуток, симпатія, тяга до справедливості є лідируючими емоціями у творі та зображуються на сцені. Тетяна Поліщук у своїй статті для газети «День» писала: «новаторство [Нечуя-Левицького] якраз виявилось в тому, що він показав руйнування набутої духовності труднощами щоденного життя, відтворив такий стан українського селянства, який нівечить справжню суть його «народного духу»». [18, с.1] І схожі проблеми є актуальними і на сьогоднішній день.

Образи у «Кайдашеві сім'ї» в основному статичні. Так ми бачимо Омелька Кайдаша є звичайним селянином, тяжка праця і панщина якого підірвали здоров'я. Попри працьовитість і наполегливість, старий Кайдаш представлений нервовим та забобонним. Автор втілює образ українського народу у ньому, затурканого добою панщини.

Маруся Кайдаш – працьовита жінка, дбайлива хазяйка, любляча мати та бабуся. Тим не менш, героїня часто ставить себе вище інших та любить вихвалитись. Лицемірство, улесливість, манірність поєднуються із грубістю і жорстокістю у Марусі.

Їх сини, Карпо та Лаврін є полярними персонажами. Карпо – грубий, неласкавий, мовчазний, тоді як Лаврін є ліричним, спокійним, м'яким, веселим.

Мотря, жінка Карпа, зображена на початку твору доброю, спокійною дівчиною. Хоч Мотря і була з заможної сім'ї, вона цим не вихвалялася. Тим не менш, побут та життя зі свекрухою розкривають її жорстокість, немилосердність та сварливість.

Мелашка, обраниця Лавріна, є протилежністю Мотрі, вона щира і тиха, чутлива, з бідної сім'ї. Їй тяжко давались неладдя в родині, невдовзі і вона втягується в сварки і бійки, щоб захистити свої інтереси.

Таким чином, спираючись на психоемоційну постановку твору, проробивши аналіз персонажів, була створена графічна частина проекту театральних плакатів.

3.2. Авторська робота з графічною частиною та пошук візуальних символів

Моя робота включає п'ять графічних плакатів до вистави «Кайдашева сім'я» за повістю Івана Нечуй-Левицького. Програма, в якій я обрала працювати – Фігма (Figma). Фігма є векторним редактором з широким функціоналом можливостей, яка не потребує ліцензії та має зручний мінімалістичний інтерфейс. Не дивлячись на те, що програма здебільшого використовується для розробки онлайн продуктів, веб-сайтів, мобільних застосунків та графіки для соціальних мереж, її функціонал задовольняє потреби необхідної роботи для мого проекту і було схвалено моїм керівником.

Серія з п'яти плакатів виконана в одному стилі, кольоровій палітрі, включає одну ідею та має однакову мету, тим не менш, кожен плакат є індивідуальним та унікальним.

Хід роботи над графічною частиною включає в себе три етапи:

перший - робота з майндмепінгом, пошук асоціацій та символів, розробка фор-ескізів та узгодження з керівником;

другий – розробка графічної складової, композиція, підбір шрифтів, підбір кольорової палітри, пошук форми;

третьої – узгодження та внесення змін згідно рекомендацій керівника дипломної роботи.

Відповідно до першого етапу було виконано технологію ментальних карт, або майндмеппінг в пошуку асоціативного ряду образів та персонажів твору (Рис. 3.1). На цьому етапі я зосередилась на пошуку символів релевантних до проблематики батьки та діти, українське село та український побут. Це допомогло мені у створенні фор-ескізів (Рис. 3.2-3.3)

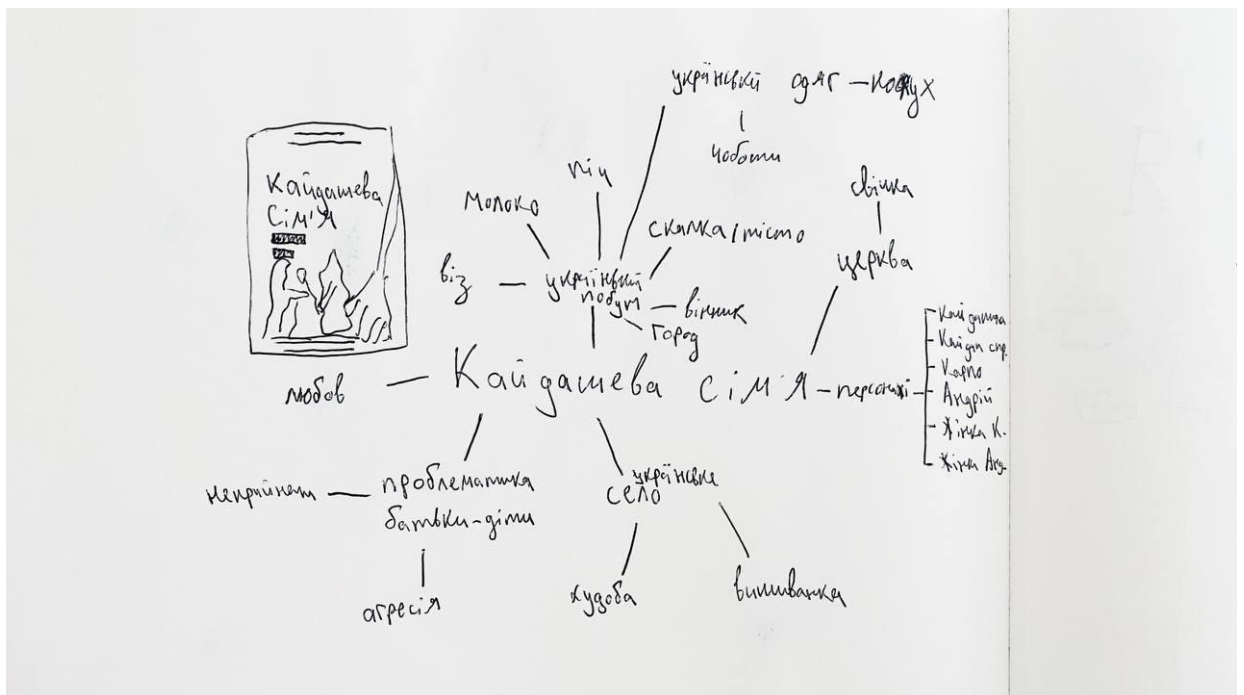

Рис. 3.1 – Асоціативний ряд

КАЎДАШЕВА
СІМ'Я

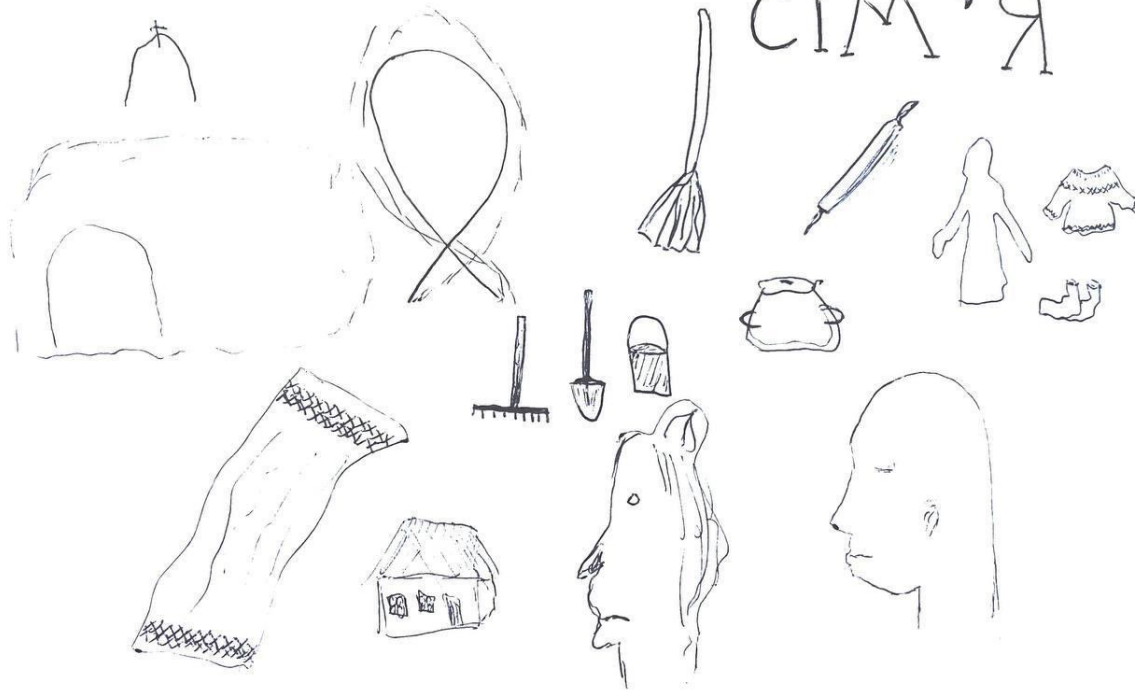
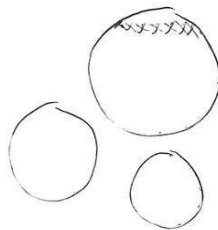

Рис. 3.2 – Фор-ескізи

КАЎ
ДАШ
ЕВА
СІМ'Я

КАЎ
ДАШ
ЕВА
СІМ'Я

КАЎДАШЕВА
СІМ'Я

Рис. 3.3 – Фор-ескізи

3.3. Робота у векторному редакторі Figma 2024

Другим етапом була робота в графічному редакторі Фігма. Я почала з вивчення існуючих аналогів, описаних в розділі II та створила перший плакат з використанням фото у чорно-білих тонах та використала контрастні чорний та червоний кольори. Для створення композиції були виконані кроки: пошук фотографії вистави, видалення фону, копіювання зображення з метою ефекту тіні. Робота з текстом включала в себе пошук необхідної інформації, підбір шрифту та розробка системи кольорів для поділення інформації на основну та доповнюючу. Композицію афіші я зробила централізованою, з метою полегшення зчитування інформації.

Центральна композиція елементів у театральному плакаті є ефективним засобом привернення уваги глядача та підкреслення головних аспектів вистави. Розташування ключових елементів, таких як заголовки вистави або образ головного героя, у центрі плакату дозволяє зосередити увагу та зробити їх більш помітними. Це також допомагає підкреслити головну ідею чи настрій вистави, надаючи їй центральне місце в композиції. Центральна композиція сприяє створенню збалансованої та гармонійної композиції плакату, що сприяє легшому сприйняттю та збереженню естетичної привабливості. Такий плакат ефективно привертає увагу, швидко передає головні ідеї вистави та залишає враження на глядачах, спонукаючи їх до дії або відвідання вистави.

Загалом, афіша виконує завдання та є ефективною у донесенні інформації, приверненні уваги та сприянні продажів. Тим не менш, завдання моєї роботи передбачає відхід від реалізму та роботи з фотографіями з метою показати мої навички як графічного дизайнера. (Рис. 3.4)

ЮВІЛЕЙ ЛЕГЕНДАРНОЇ ВИСТАВИ

КАЙДАШЕВА СІМ'Я

ЗА ПОВІСТЮ ІВАНА НЕЧУЯ-ЛЕВИЦЬКОГО

6 ТРАВНЯ
19:00

ТЕАТР ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ВУЛ. БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО, 5

Андрій Михайлович Кайдашев - Григорій Голіцин Христина Омелянівна Кайдашева - Наталя Наум Трохим
Петрович Кайдашев - Василь Кобринський Іванка Трохимівна - Лариса Кадочнікова
Юхим Михайлович Кайдашев - Олександр Гончаренко Ганна Юхимівна - Ольга Компанець Симон
Трохимович - Віктор Котович Василь Васильович Хома - Олександр Стриганов
Настасья Терентівна - Тамара Міласевич Федір Панасович - Андрій Трусов Антін Семенович - Валентин
Шубар Омелян Карпович - Олександр Черницький Василь Васильович - Володимир Голоша Христина
Омелянівна (молода) - Олена Карнаух Андрій Михайлович (молодий) - Станіслав Ярошенко Трохим
Петрович (молодий) - Віталій Іллєнко

Рис. 3.4 –Перший варіант

3.4. Прийоми з використанням метафоричності та символізму у створенні театральних плакатів за твором І. Нечуй-Левицького «Кайдашева сім'я»

Тому, наступними кроком був пошук форми та робота з вектором. (Рис. 3.5) На цьому етапі я перевела текст, виконаний у шрифті Corregplate у криві. Функцією outline stroke. (Рис. 3.6). Переведення тексту у криві дає мені більше можливостей. Робота з векторною формою дає змогу видозмінити одну літеру, не змінюючи всі інші, змінити розмір, колір обведення, форму вирізу у букві тощо. Так, наприклад, я зробила декоративні елементи, використовуючи текст (Рис. 3.7). Де витягнення точок екстремумів у верхній плащі літери «й» символізує Марусю Кайдаш та її неласкавий характер, що аналогічно стосується й Мотрі (Рис. 3.8). А літера «а» символізує Омелька Кайдаша та його втрачений авторитет, як батька сім'ї, його безпорадність, затурканість (Рис. 3.9). В той час як загострення вирізів літери «в» сигналізує на двоособистість Кайдашихи зі своїми, у її близькому колі сім'ї та яка вона на людях, при панах (Рис. 3.10).

Рис. 3.5 –Пошук форми, робота з вектором.

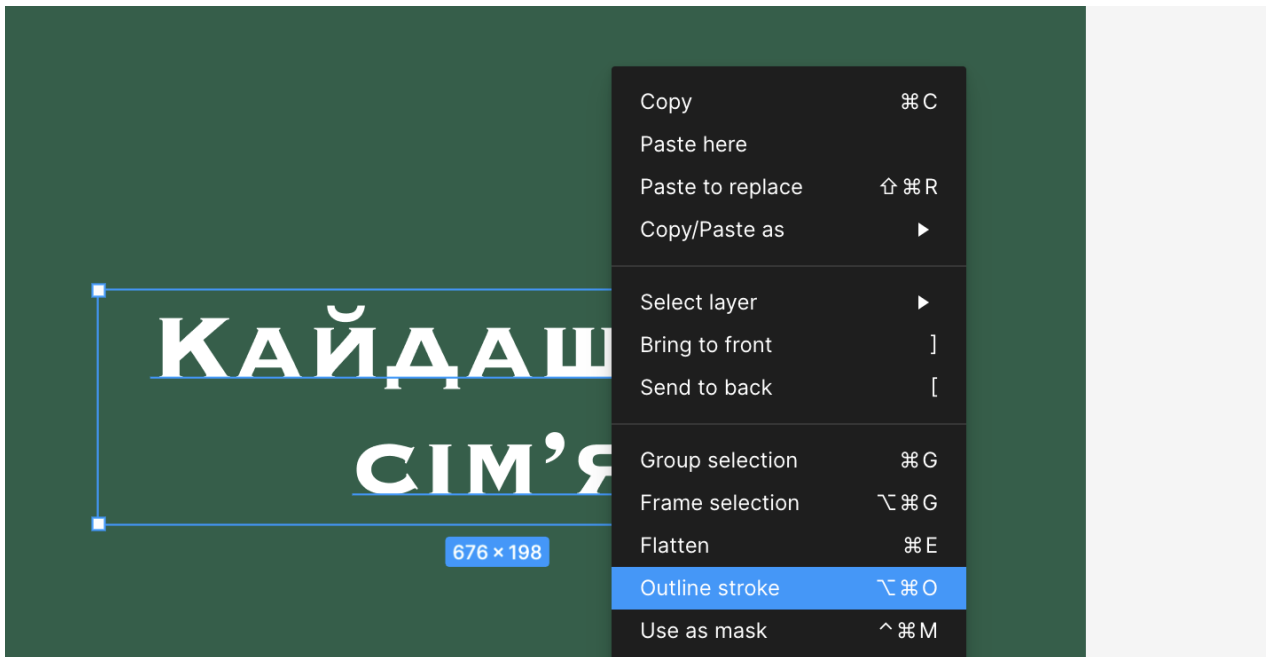

Рис. 3.6 – Функція outline stroke.

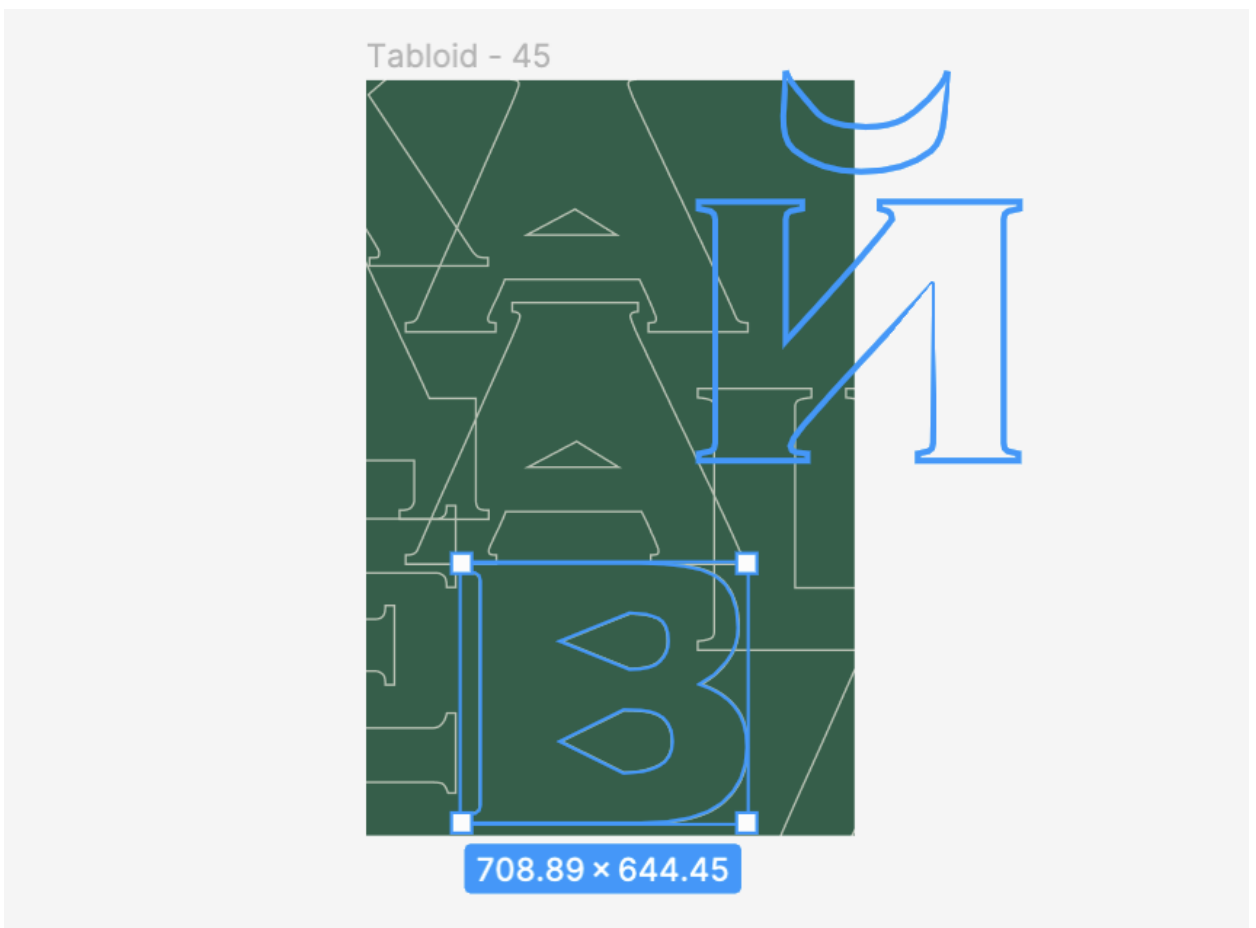

Рис. 3.7 – Декоративний текст

Рис. 3.8 – Диявольський характер Кайдашихи

Рис. 3.9 – Зображення безпорадності Омелька Кайдаша через літеру «а»

Рис. 3.10 – Двоособистість Кайдашихи у літері «в»

А ось такий вигляд має один із готових плакатів (Рис. 3.11). Декоративний текст є центром композиції та привертає на себе увагу глядача. Букви слова «кайдашева» розбиті в три ряди по три букви і знаходяться одна на одну. Тим не менш, до векторних букв було додано обведення товщиною п'ять пікселів в тон фону, що допомагає розрізнити букви візуально. Прийом від'ємного інтерліньяжу та кернінгу символізує близькість сімейних стосунків. В той час як зпадаючий рівень висоти букв у ряді сигналізує на погіршення відносин між батьками та дітьми, зниження рівня довіри та збільшення тенденцій на конфронтації персонажів. Доданий інформаційний блок тексту розташований по центру під назвою, куди погляд глядача спускається природньо від центру плакату.

ПРИХОДЬТЕ ТА НАСОЛОДЖУЙТЕСЯ ВИСТАВОЮ, ЯКА РОЗКАЖЕ ВАМ ІСТОРІЮ НЕПЕРЕСІЧНОЇ РОДИНИ, ЇХНІХ ВИПРОБУВАНЬ ТА ТОРЖЕСТВ! ВАС
ЧЕКАЄ МОРЕ ЕМОЦІЙ ТА НЕЗАБУТНІХ ВРАЖЕНЬ!

КАЙДАШ ДАЙШ ЕВШ ВА СІМ'Я

**6 ТРАВНЯ
19:00**

**ТЕАТР ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ВУЛ. БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО, 5**

АНДРІЙ МИХАЙЛОВИЧ КАЙДАШЕВ - ГРИГОРІЙ ГОЛІЦІН ХРИСТИНА ОМЕЛЯНІВНА КАЙДАШЕВА - НАТАЛЯ НАУМ ТРОХИМ ПЕТРОВИЧ
КАЙДАШЕВ - ВАСИЛЬ КОБРИНСЬКИЙ ІВАНКА ТРОХИМІВНА - ЛАРИСА КАДОЧНИКОВА
ЮХИМ МИХАЙЛОВИЧ КАЙДАШЕВ - ОЛЕКСАНДР ГОНЧАРЕНКО ГАННА ЮХИМІВНА - ОЛЬГА КОМПАНЕЦЬ СИМОН ТРОХИМОВИЧ - ВІКТОР
КОТОВИЧ ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ ХОМА - ОЛЕКСАНДР СТРИГАНОВ
НАСТАСЬЯ ТЕРЕНТЬЄВНА - ТАМАРА МІЛАСЕВИЧ ФЕДІР ПАНАСОВИЧ - АНДРІЙ ТРУСОВ АНТІН СЕМЕНОВИЧ - ВАЛЕНТИН ШУВАР
ОМЕЛЯН КАРЛОВИЧ - ОЛЕКСАНДР ЧЕРНИЦЬКИЙ ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ - ВОЛОДИМИР ГОЛОША ХРИСТИНА ОМЕЛЯНІВНА (МОЛОДА) -
ОЛЕНА КАРНАУХ АНДРІЙ МИХАЙЛОВИЧ (МОЛОДИЙ) - СТАНИСЛАВ ЯРОШЕНКО ТРОХИМ ПЕТРОВИЧ (МОЛОДИЙ) - ВІТАЛІЙ ІЛМЕНКО

Рис. 3.11 – Плакат з використанням декоративного тексту.

Два текстові блоки маленького шрифту розташовані згори та внизу плакату з метою створення закритої композиції та передачі почуття наповненості.

Другий плакат використовує декоративний текст як фон і має додатковий текстовий блок на першому плані (Рис. 3.13). З метою підвищення контрастності та покращення читабельності було додано додатковий слой чорного кольору в прозорості 30% (Рис. 3.14). Назва вистави складається з двох слів і слово «сім'я» нахилено на -10° з метою привернення уваги, а також змушує задуматись глядача та є символом різних поглядів на життя у сім'ї Кайдашів. Таким чином, плакат є текстовим, несе інформаційний характер, має психологічний підтекст та заохочує публіку до вистави. Так як «Кайдашева сім'я» ставиться майже у кожному українському театрі, немає потреби використовувати фотографії та реалізм, тому що більшість цільової аудиторії знайома з твором і має уявлення про візуальну складову виставу.

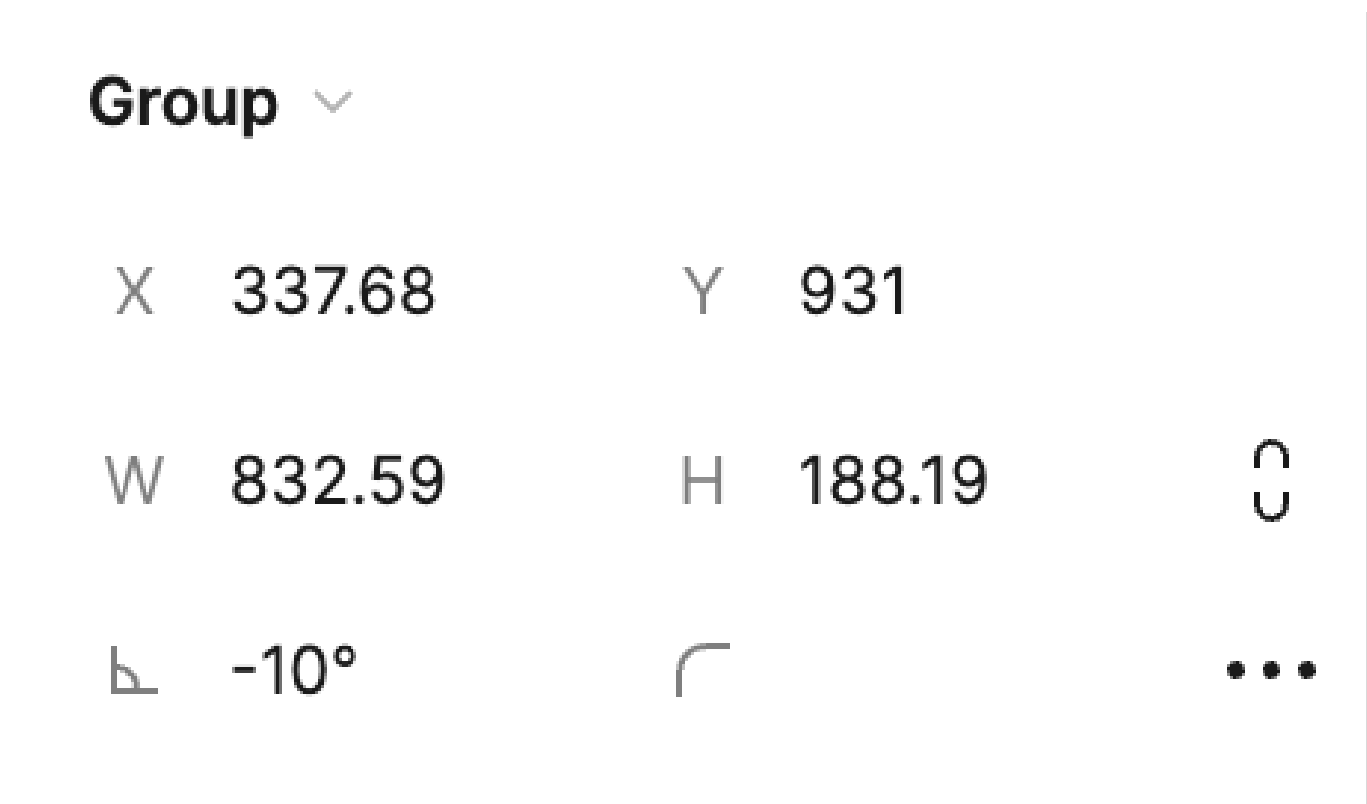

Рис. 3.12 – Нахил тексту у плакаті.

Рис. 3.13 – Плакат з використанням декоративного тексту як фон.

Рис. 3.14 – Додавання затемнення.

У трьох наступних плакатах я працювала з графічними зображеннями. Мій наступний плакат містить зображення мітли, виконаної у векторі, яка служить символом українського побуту, а також є символом суперечок і роздolu у сім'ї (Рис. 3.15). Мітла є декоративним елементом для привернення уваги. Назва вистави знаходиться посередині верхньої половини плакату. Слово «сім'я» в цій композиції вдвічі більший від «Кайдашева» з метою однорідного вигляду текстового блоку. Блідо-зелене обведення тексту допомагає виділити текст та покращити читабельність. Текстовий блок з основною інформацією вирівняний по лівому краю від назви вистави та використовує вирівнювання по лівому краю в самому блоці, що полегшує зчитування інформації. Загалом, плакат є ефективним в донесенні ідеї. Використання символу сприяє роботі асоціацій та полегшує інформаційне навантаження.

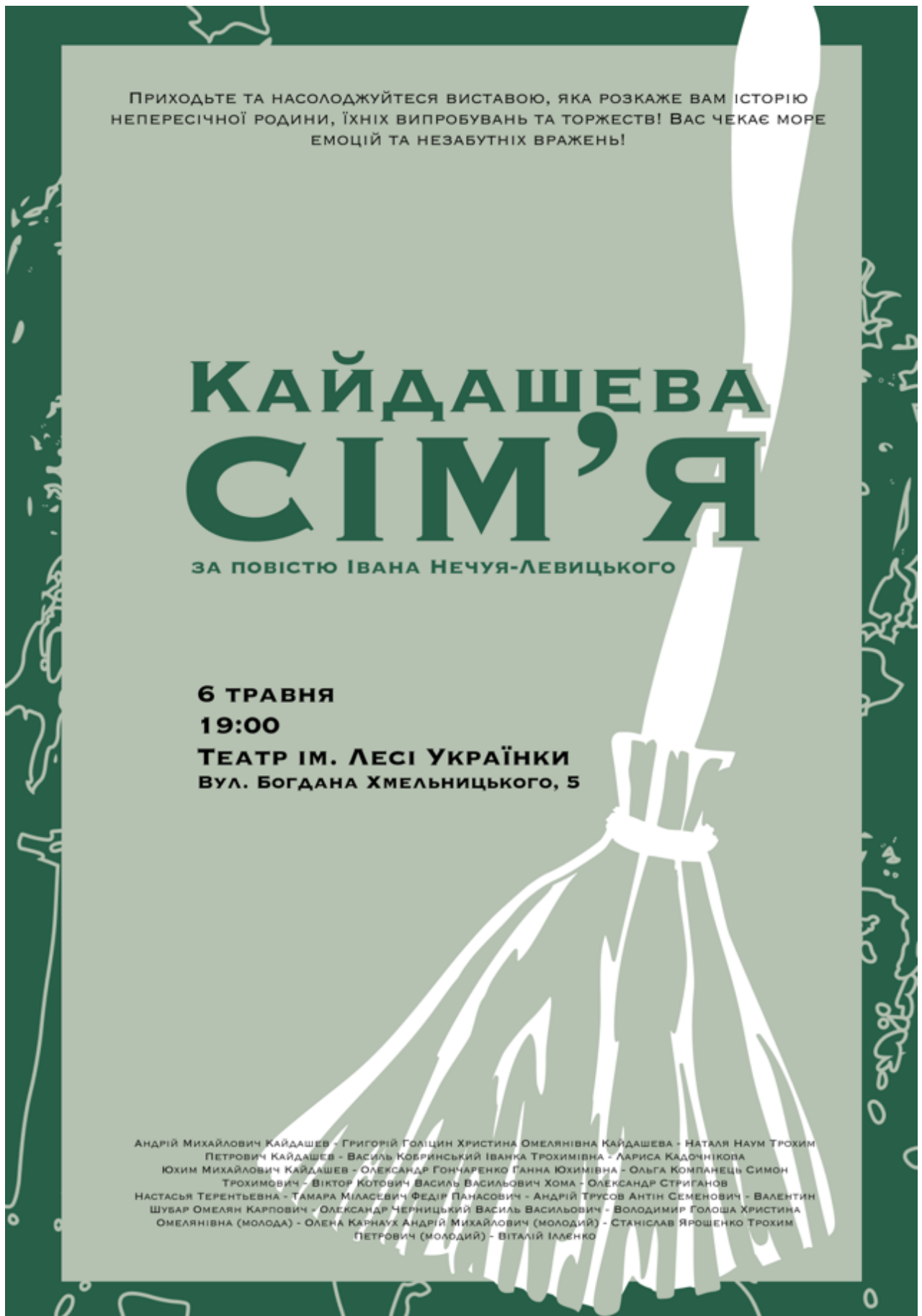

Рис. 3.15 – Плакат з використанням символу.

Четвертий плакат включає роботу з персонажами вистави та зображує головних героїв: Карпо - по центру, Мотря, його жінка - праворуч, та Кайдашиха – ліворуч (Рис. 3.17). Зображення руху робить композицію відкритою динамічною чим зацікавлює глядача. Ключова інформація вирівняна по центру і виділена контрастним кольором, що полегшує зчитування інформації. Графічна частина виконана у векторі та бере основу з фотографії вистави (Рис 3.16)

Рис. 3.16 – Фотографія з вистави «Кайдашева сім'я», взята за основу векторного зображення плакату.

Рис. 3.17 – Плакат з використанням персонажів.

На останньому плакаті представлена робота з масками. Три кола на фоні з візерунком української вишиванки є символом трьох поколінь, представлених у творі: старші Кайдаші, їх сини Карпо та Андрій та їх дружини, їхні діти. З метою досягнення результату була виконана робота з масками (Рис. 3.18-3.19). Центральна композиція заголовку, назви вистави допомагає захопити увагу глядача, а вирівнювання по лівому краю ключової інформації допомагає легкому зчитуванню (Рис. 3.20).

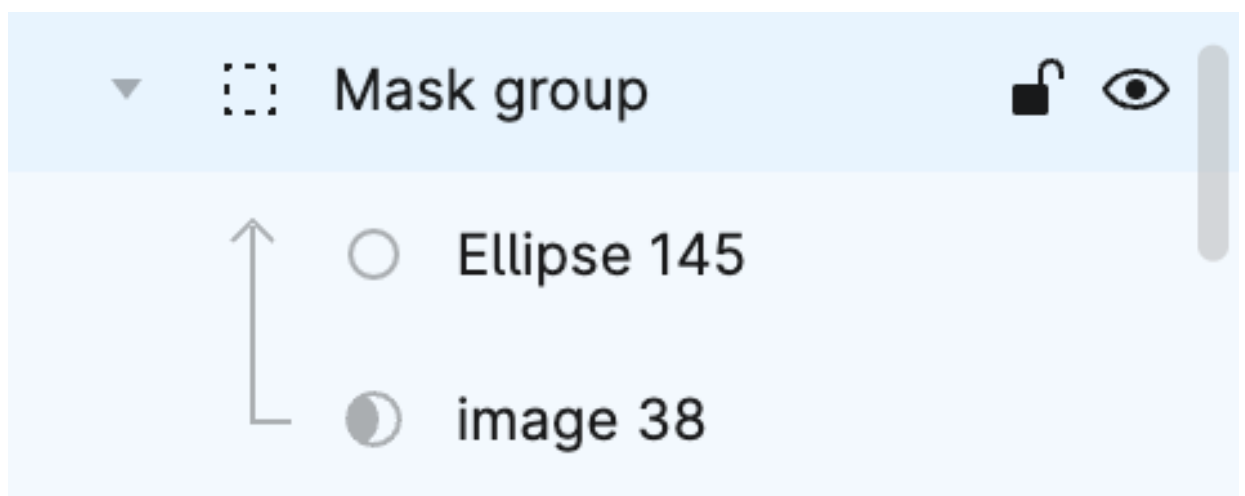

Рис. 3.18 – Робота з масками.

Рис. 3.19 – Робота з масками.

ПРИХОДЬТЕ ТА НАСОЛОДЖУЙТЕСЯ ВИСТАВОЮ, ЯКА РОЗКАЖЕ ВАМ ІСТОРІЮ НЕПЕРЕСІЧНОЇ РОДИНИ, ЇХНІХ ВИПРОБУВАНЬ ТА ТОРЖЕСТВ! ВАС
ЧЕКАЄ МОРЕ ЕМОЦІЙ ТА НЕЗАБУТНІХ ВРАЖЕНЬ!

КАЙДАШЕВА СІМ'Я

ЗА ПОВІСТЮ ІВАНА НЕЧУЯ-ЛЕВИЦЬКОГО

6 ТРАВНЯ
19:00

ТЕАТР ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ВУЛ. БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО, 5

АНДРІЙ МИХАЙЛОВИЧ КАЙДАШЕВ - ГРИГОРІЙ ГОЛІЦИН ХРИСТИНА ОМЕЛЯНІВНА КАЙДАШЕВА - НАТАЛЯ НАУМ ТРОХИМ ПЕТРОВИЧ
КАЙДАШЕВ - ВАСИЛЬ КОБРИНСЬКИЙ ІВАНКА ТРОХИМІВНА - ЛАРИСА КАДОЧНИКОВА
ЮХИМ МИХАЙЛОВИЧ КАЙДАШЕВ - ОЛЕКСАНДР ГОНЧАРЕНКО ГАННА ЮХИМІВНА - ОЛЬГА КОМПАНЕЦЬ СИМОН ТРОХИМОВИЧ - ВІКТОР
КОТОВИЧ ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ ХОМА - ОЛЕКСАНДР СТРИГАНОВ
НАСТАСЬЯ ТЕРЕНТЬЄВНА - ТАМАРА МІЛАСЕВИЧ ФЕДІР ПАНАСОВИЧ - АНДРІЙ ТРУСОВ АНТІН СЕМЕНОВИЧ - ВАЛЕНТИН ШУБАР
ОМЕЛЯН КАРПОВИЧ - ОЛЕКСАНДР ЧЕРНИЦЬКИЙ ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ - ВОЛОДИМИР ГОЛОША ХРИСТИНА ОМЕЛЯНІВНА (МОЛОДА) -
ОЛЕНА КАРНАУХ АНДРІЙ МИХАЙЛОВИЧ (МОЛОДИЙ) - СТАНИСЛАВ ЯРОШЕНКО ТРОХИМ ПЕТРОВИЧ (МОЛОДИЙ) - ВІТАЛІЙ ІЛЛЕНКО

Рис. 3.20 – Плакат з використанням масок.

Серія з п'яти театральних плакатів використовує один стиль та тематику, шрифт (Correplate), кольорову палітру з трьох кольорів: темно-зелений (275F48), блідо-зелений (B5C1B1), білий (FFFFFF) та чорний (000000). Що об'єднує плакати в одну систему та ефективно досягає мету проекту – інформування, залучення уваги, продажі квитків (Рис. 3.21).

Рис. 3.21 – Серія п'яти плакатів до вистави «Кайдашева сім'я»

ВИСНОВОК

Загалом, твір І. Нечуй-Левицького «Кайдашева сім'я» є одним з найвідоміших творів української спадщини, а театри по сьогоднішній день збирають повні зали. Хоч вистава легко дивиться, а публіка весело сміється, це сумна повість про долю українського села в кінці XIX ст. Вона показує складні взаємини між членами сім'ї, а також вплив соціальних та економічних факторів на їхнє життя. Це історія про згубні наслідки люті та егоїзму. Вистава вчить українців як не треба робити та породжує нові сенси в теперішніх реаліях України сьогодні.

Занурившись в історію дизайну, театру, а також самої вистави, було виконано графічну частину – серію з п'яти театральних плакатів виконаних в одному стилі та кольоровій палітрі з метою інформування населення та сприянню продажів квитків. Ознайомлення з існуючими аналогами театральних плакатів до вистави сприяло кращому пошуку ідей та аналізу аудиторії.

Авторський проект включає два текстових та три графічних плакати. Різноманітність технік та прийомів у створенні серії плакатів відіграє роль у приверненні уваги глядачів. Використання різноманітних стилів, кольорів, композиційних рішень та графічних елементів дозволяє створити цікаві та яскраві образи, які відображають тематику вистави «Кайдашева сім'я» та сприяють створенню емоційного зв'язку з публікою. Такий підхід допомагає залучити різні групи аудиторії, забезпечуючи успіх маркетингової кампанії та зростання інтересу до вистави. Застосовані різні види композиції, але зберігає головну ідею та ціль - зосередження уваги глядачів до вистави, підкреслюючи її актуальність та важливість для сучасного глядача. На останок, виконана серія театральних плакатів спонукає глядачів до роздумів над життєвою мораллю, яку можна винести з історії, розкритої в творі "Кайдашева сім'я".

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. 12school - Історія. (n.d.). 12school <https://allaboutdesign.ucoz.ua/index/istorija/0-9>
2. *145 років з часу написання І.С.Нечуєм-Левицьким повісті «Кайдашева сім'я»*. (2023, September 23). Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олеся Гончара. <https://lib.kherson.ua/145-rokiv-kaydasheva-simya.htm?ps=1>
3. *Афіші, плакати*. (n.d.). Харківський історичний музей імені М. Ф. Сумцова. <https://museum.kh.ua/collections/afishi,-plakati.html>
4. Галькевич, Т. (2019). *«Театр починається з плаката!»*. Експозиція до Міжнародного дня театру | Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. <http://www.nbuv.gov.ua/node/2818>
5. Григорій, Д. (2019). *Українська фольклористична енциклопедія*. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського НАН України. <https://archive.org/details/ufe02/page/n1/mode/2up?q=графічний+дизайн>
6. Гутник, Л., & Донець, О. (2008). *Зібрання українського плаката ХХ - поч. ХХІ ст.* | Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. <http://www.nbuv.gov.ua/node/95>
7. Даниленко, В. (2020). ДИЗАЙН УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ВИМІРІ ХХ СТОЛІТТЯ. НАРИСИ З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО ДИЗАЙНУ ХХ СТОЛІТТЯ, 129. https://mari.kiev.ua/sites/default/files/inline-images/pdfs/_works-istor_design_text.pdf
8. Дрогобитська, О. (2009). ПОБУТ УКРАЇНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ ГАЛИЧИНИ КІНЦЯ ХІХ – 30-х рр. ХХ ст.: ІСТОРИОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ. Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць ДДПУ імені Івана Франка. Серія Історія. <https://www.academia.edu/115751208>
9. Захарченко, М. В., & Морозов, А. Г. (2016). ПОБУТ І ДОЗВІЛЛЯ В УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ В 20-Х РОКАХ ХХ СТ. *Ukrainian Peasant*, (18). Retrieved from <https://ukr-selianyn-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/2192>

- 10.«Кайдашева сім'я» Характеристика Героїв - Dovidka.biz.ua. (2020). Dovidka.biz.ua. <https://dovidka.biz.ua/kaydasheva-sim-ya-harakteristika-geroyiv/>
- 11.Кацанов, Я. (2023). П'ятирічка мистецтв. *Мистецька трибуна*, 16, 28. https://archive.org/details/0009_20231030_202310/0002.jpg
- 12.Коваленко, Л., & Бернадська, Н. (2018). Українська Література, 10 клас. Оріон.
- 13.Курило, О. (2016). ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ В ПОВІСТІ І. НЕЧУЯ-ЛЕВИЦЬКОГО «КАЙДАШЕВА СІМ'Я». *ПРОБЛЕМИ ГУМАНІТАРНИХ НАУК, СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»*.(Випуск 38). https://dspu.edu.ua/filol_gum/wp-content/uploads/2016/04/2016-41.pdf
- 14.*Лесь Курбас та його театр «Березіль». У чому феномен? :: Свідомі.* <https://svidomi.in.ua/page/les-kurbas-ta-yoho-teatr-berezil-u-chomu-fenomen>
- 15.Лелеко, К. (2022). СЮЖЕТИ УКРАЇНСЬКОГО ПОБУТУ В УКРАЇНСЬКОМУ ЖИВОПИСІ ХХ СТОЛІТТЯ. *Магістерські студії, УДК 7.74.* <http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/17133/Сюжети%20українського%20побуту%20в%20українському%20живописі%20ХХ%20століття.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- 16.*Музей плакату України.* (2022). Музей плакату України. <https://musplakat.wordpress.com/>
- 17.Перепелицина, Г. (2023). Плакат. *Українська бібліотечна енциклопедія.* <https://ube.nlu.org.ua/article/Плакат>
- 18.Поліщук, Т. (2019). І сміх, і сльози... Day.kyiv.ua. <https://day.kyiv.ua/article/kultura/i-smikh-i-slozy#:~:text=«Кайдашева%20сім'я»%20написана,до%20найкращих%20оздоб%20українського%20письменства.>
- 19.*Український радянський плакат 1920–1930 років (з фондів Відділу образотворчих мистецтв НБУВ) | Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.* (2020). Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. <http://www.nbuv.gov.ua/node/1903>
- 20.Храмова-Баранова, О. (2005). Деякі сторінки історії розвитку графічного дизайну в Україні у ХХ ст. та його періодизація. *ІСТОРІЯ НАУКИ І ТЕХНІКИ,*

РОЗДІЛ 5, 131–134. <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/naukpraci/history/2006/48-35-25.pdf>

- 21.Цірук, Д. (2024, March 27). День театру: як формувалася драматургія в Україні | Український інтерес. Український інтерес. <https://uain.press/articles/1016086-1016086>
- 22.Шот, М. (n.d.). *Діло з грушею не скінчилося й досі* | www.ukurier.gov.ua. Урядовий Кур'єр - газета центральних органів влади України онлайн. https://ukurier.gov.ua/uk/articles/dilo-z-grusheyu-ne-skinchilosy2012_04_07/p/

ДОДАТОК А.1

Рис. А.1 – Плакат з використанням декоративного тексту.

ДОДАТОК А.2

Рис. А.2 – Плакат з використанням декоративного тексту як фон.

ДОДАТОК А.3

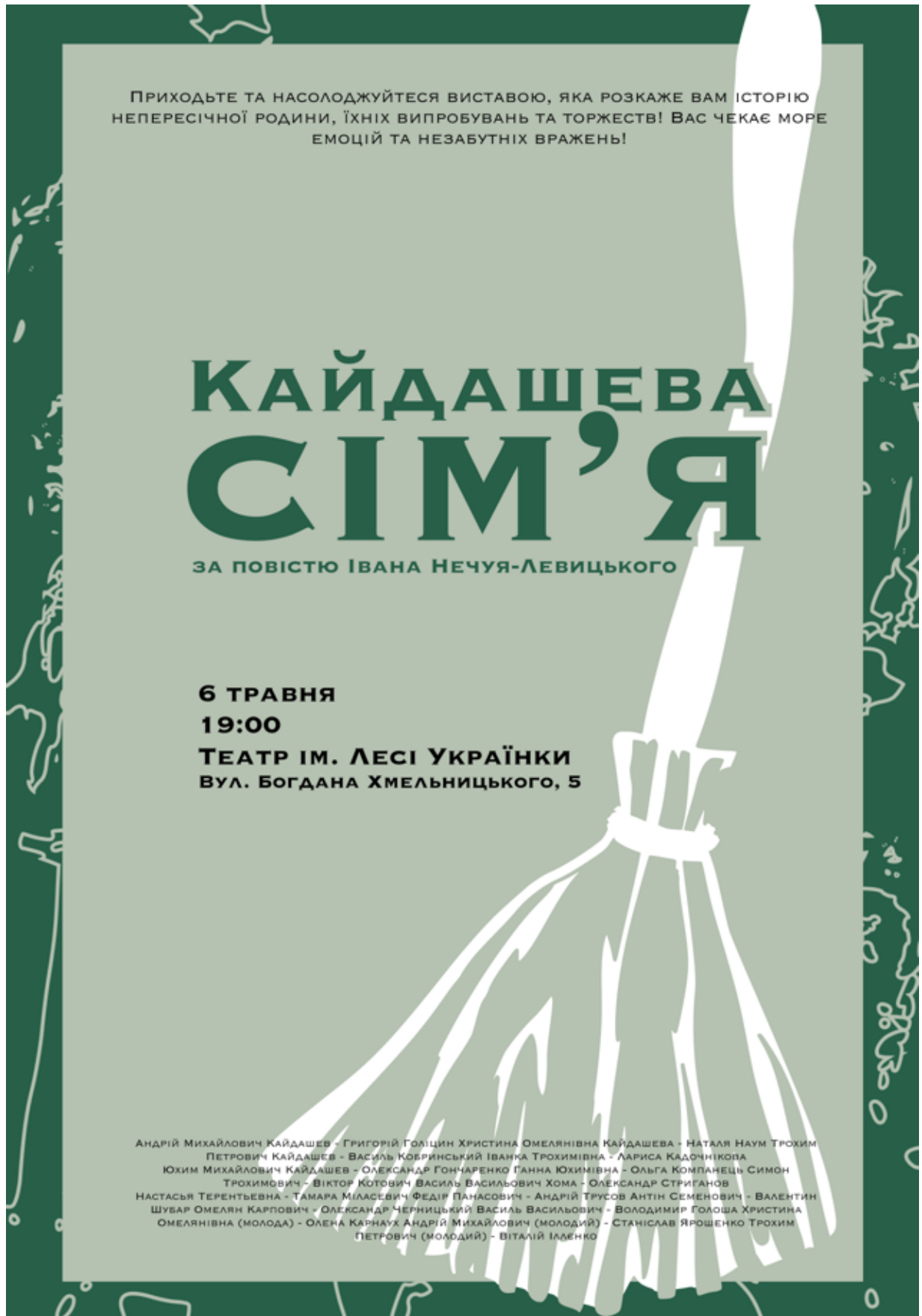

Рис. А.3 – Плакат з використанням символу.

ДОДАТОК А.4

Рис. А.4 – Плакат з використанням персонажів.

ДОДАТОК А.5

ПРИХОДЬТЕ ТА НАСОЛОДЖУЙТЕСЯ ВИСТАВОЮ, ЯКА РОЗКАЖЕ ВАМ ІСТОРІЮ НЕПЕРЕСІЧНОЇ РОДИНИ, ЇХНІХ ВИПРОБУВАНЬ ТА ТОРЖЕСТВ! ВАС
ЧЕКАЄ МОРЕ ЕМОЦІЙ ТА НЕЗАБУТНІХ ВРАЖЕНЬ!

КАЙДАШЕВА СІМ'Я

ЗА ПОВІСТЮ ІВАНА НЕЧУЯ-ЛЕВИЦЬКОГО

6 ТРАВНЯ
19:00

ТЕАТР ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ВУЛ. БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО, 5

АНДРІЙ МИХАЙЛОВИЧ КАЙДАШЕВ - ГРИГОРІЙ ГОЛІЦІН ХРИСТИНА ОМЕЛЯНІВНА КАЙДАШЕВА - НАТАЛЯ НАУМ ТРОХИМ ПЕТРОВИЧ
КАЙДАШЕВ - ВАСИЛЬ КОБРІНСЬКИЙ ІВАНКА ТРОХИМІВНА - ЛАРИСА КАДОЧНІКОВА
ЮХИМ МИХАЙЛОВИЧ КАЙДАШЕВ - ОЛЕКСАНДР ГОНЧАРЕНКО ГАННА ЮХИМІВНА - ОЛЬГА КОМПАНЕЦЬ СИМОН ТРОХИМОВИЧ - ВІКТОР
КОТОВИЧ ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ ХОМА - ОЛЕКСАНДР СТРИГАНОВ
НАСТАСЬЯ ТЕРЕНТЬЄВНА - ТАМАРА МІЛАСЕВИЧ ФЕДІР ПАНАСОВИЧ - АНДРІЙ ТРУСОВ АНТІН СЕМЕНОВИЧ - ВАЛЕНТИН ШУБАР
ОМЕЛЯН КАРПОВИЧ - ОЛЕКСАНДР ЧЕРНИЦЬКИЙ ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ - ВОЛОДИМИР ГОЛОША ХРИСТИНА ОМЕЛЯНІВНА (МОЛОДА) -
ОЛЕНА КАРНАУХ АНДРІЙ МИХАЙЛОВИЧ (МОЛОДИЙ) - СТАНІСЛАВ ЯРОШЕНКО ТРОХИМ ПЕТРОВИЧ (МОЛОДИЙ) - ВІТАЛІЙ ІЛЕНКО

Рис. А.5 – Плакат з використанням масок.